

PRESSMEDDELANDE nr 206/23

Luxemburg den 21 december 2023

Domstolens dom i mål C-718/21 | Krajowa Rada Sądownictwa (Bibehållande av en domare i tjänst)

Det polska domstolsväsendet: en dömande sammansättning vid Högsta domstolens avdelning för extraordinär kontroll och offentliga angelägenheter utgör inte en oavhängig och opartisk domstol som har inrättats enligt lag

Begäran om förhandsavgörande från denna dömande sammansättning kan följaktligen inte tas upp till sakprövning

Mot bakgrund av samtliga omständigheter i samband med utnämningen av domare vid avdelningen för extraordinär kontroll och offentliga angelägenheter vid Högsta domstolen i Polen, utgör en dömande sammansättning vid denna avdelning inte en "domstol" i den mening som avses i unionsrätten. EU-domstolen prövar följaktligen inte i sak de tolkningsfrågor som ställts av denna instans.

I Polen är domare som önskar fortsätta sin tjänstgöring efter att ha uppnått pensionsåldern skyldiga att genom en förklaring anmäla detta till Nationella domstolsrådet. En domare vid allmän domstol bestred Nationella domstolsrådets beslut att avvisa en sådan förklaring som getts in av denna domare. Nationella domstolsrådet ansåg nämligen att förklaringen hade getts in efter utgången av den lagstadgade fristen. Efter överklagande från denna domare vände sig avdelningen för extraordinär kontroll och offentliga angelägenheter vid Högsta domstolen i Polen till EU-domstolen för att få klarhet i de unionsrättsliga principerna om domares oavsättlighet och oavhängighet.

I sin dom **slår EU-domstolen fast att de frågor som ställts av denna avdelning inte härrör från ett organ som har ställning som oavhängig och opartisk domstol som har inrättats enligt lag**, såsom krävs enligt unionsrätten. EU-domstolen slår således fast att dessa frågor **inte kan prövas**.

För att komma fram till denna slutsats hänvisar EU-domstolen till en dom från Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna ¹, i vilken det redan har konstaterats att två dömande sammansättningar vid avdelningen för extraordinär kontroll och offentliga angelägenheter inte var inrättade enligt lag och oavhängiga. Den domen grundade sig på konstaterandet att ledamöterna i dessa dömande sammansättningar hade tillsatts med uppenbart åsidosättande av grundläggande nationella bestämmelser om förfarandet för utnämning av domare.

Omständigheterna kring den ändring av sammansättningen av Nationella domstolsrådet som skedde år 2017 innebar att dess oavhängighet i förhållande till den lagstiftande och den verkställande makten ifrågasattes, vilket påverkade dess förmåga att föreslå oavhängiga och opartiska kandidater till domartjänster vid Högsta domstolen. Dessutom hade de berörda domarna utnämnts av Republiken Polens president på grundval av en resolution från Nationella domstolsrådet som, vid tidpunkten för utnämningen, hade inhiberats av Högsta förvaltningsdomstolen i Polen i avvaktan på en prövning av huruvida denna resolution var lagenlig. Vidare påpekar EU-domstolen även att Högsta förvaltningsdomstolen slutligen ogiltigförklarat nämnda resolution ².

EU-domstolen jämför de konstateranden och bedömningar som gjorts av Europadomstolen och Högsta

förvaltningsdomstolen i Polen med sin egen praxis avseende villkoren för utnämning av domare vid Högsta domstolen i Polen. EU-domstolen drar härav slutsatsen att kombinationen av olika omständigheter som kännetecknade utnämningen av de domare som ingår i den dömande sammansättning som ligger bakom de frågor som ställts i förevarande mål, kan ge upphov till rimliga tvivel hos enskilda rättssubjekt om dessa domares oavhängighet och opartiskhet och undergräva det förtroende som enskilda rättssubjekt ska kunna hysa för domstolsväsendet i ett demokratiskt samhälle och i en rättsstat. **Den dömande sammansättningen är följaktligen inte en oavhängig och opartisk domstol som har inrättats enligt lag.**

PÅPEKAND: Begäran om förhandsavgörande gör det möjligt för domstolarna i medlemsstaterna att, i ett mål som pågår vid dem, vända sig till EU-domstolen med frågor om tolkningen av unionsrätten eller om giltigheten av en unionsrättsakt. EU-domstolen avgör inte målet vid den nationella domstolen. Det är den nationella domstolen som ska avgöra målet i enlighet med EU-domstolens avgörande. Detta avgörande är på samma sätt bindande för de övriga nationella domstolar där en liknande fråga uppkommer.

Detta är en icke-officiell handling avsedd för massmedia och den är inte bindande för domstolen.

[Domen i fulltext och eventuellt en resumé](#) av domen publiceras på webbplatsen CURIA dagen för avkunnandet.

Kontaktperson för press: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127.

Bilder från uppläsningen av domen finns tillgängliga på "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106.

Håll dig uppdaterad!

¹ Europadomstolens dom av den 8 november 2021, Dolińska-Ficek och Ozimek mot Polen ([CE:ECHR:2021:1108JUD004986819](#)).

² Dom meddelad av Högsta förvaltningsdomstolen i Polen den 21 september 2021, II GOK 10/18.